

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

| | |
|-----------------------------|---|
| 1.1 Felsőoktatási intézmény | Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár |
| 1.2 Kar | Történelem és Filozófia Kar |
| 1.3 Intézet | Magyar Történelmi Intézet |
| 1.4 Szakterület | Történelem |
| 1.5 Képzési szint | Alapképzés (BA) |
| 1.6 Szak / Képesítés | Régészet |

2. A tantárgy adatai

| | | | | | | | |
|---|---------------------------------------|-----------|---|----------------------|------------|---------------------|----------------------------|
| 2.1 A tantárgy neve | Bevezetés a régészetbe HLM1207 | | | | | | |
| 2.2 Az előadásért felelős tanár neve | Petruţ Dávid egyetemi adjunktus | | | | | | |
| 2.3 A szemináriumért felelős tanár neve | | | | | | | |
| 2.4 Tanulmányi év | I. | 2.5 Félév | 2 | 2.6. Értékelés módja | Vizsga (E) | 2.7 Tantárgy típusa | Alaptantárgy/kötelező (DF) |

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

| | | | | | |
|---|----|----------------------|----|-----------------------|-----|
| 3.1 Heti óraszám | 2 | melyből: 3.2 előadás | 2 | 3.3 szeminárium/labor | 0 |
| 3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám | 28 | melyből: 3.5 előadás | 28 | 3.6 szeminárium/labor | 0 |
| A tanulmányi idő elosztása: | | | | | óra |
| A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása | | | | | 20 |
| Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás | | | | | 30 |
| Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása | | | | | 0 |
| Egyéni készségfejlesztés (tutorálás) | | | | | 15 |
| Vizsgák | | | | | 2 |
| Más tevékenységek: | | | | | |
| 3.7 Egyéni munka össz-óraszama | | | | | 67 |
| 3.8 A félév össz-óraszama | | | | | 95 |
| 3.9 Kreditszám | | | | | 4 |

4. Előfeltételek (ha vannak)

| | |
|---------------------|---|
| 4.1 Tantervi | <ul style="list-style-type: none"> Nincsenek |
| 4.2 Kompetenciabeli | <ul style="list-style-type: none"> Nincsenek |

5. Feltételek (ha vannak)

| | |
|---|--|
| 5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei | <ul style="list-style-type: none"> Kötelező jelenlét Multimédia vetítési lehetőségek, internet kapcsolat |
| 5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei | |

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

| | |
|------------------------------------|---|
| Szakmai kompetenciák | <ul style="list-style-type: none"> • A régészeti kutatás sajátos módszereinek elsajátítása • A különböző információk egybevetése • Az információk értelmezése • A régészeti leletek leírása, értelmezése • A régészeti dokumentáció elkészítése (rajzok, metszetek, alaprajzok, regiszterek, stb.) |
| Transzverzális kompetenciák | <ul style="list-style-type: none"> • Egy régészeti kutatási projekt összeállítása a szakmai követelményeknek megfelelően • Kritikai hozzáállás a kutatásokat illetően, a továbbkutatási lehetőségek felismerése • Továbbképzési indíttatás • Esettanulmányok feldolgozása és értékelése • Kutatási projektekből való részvétel |

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

| | |
|--------------------------------------|--|
| 7.1 A tantárgy általános célkitűzése | <ul style="list-style-type: none"> • Az előadás főleg elméleti felkészítést ad a hallgatóknak, ami megalapozza a terepen való munkát. A hallgatók megismerkednek a feltárási módszerekkel, a lehetséges régészeti leletekkel, az információk rögzítésének követelményeivel, a dokumentáció elkészítésével, az anyagfeldolgozás módszereivel, a leletek tárolásával, tudományos értékesítési lehetőségekkel. |
| 7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései | <ul style="list-style-type: none"> • A régészeti eljárások megismerése • Más tudományágak eredményeinek felhasználása • Tudományos dolgozat elkészítése |

8. A tantárgy tartalma

| 8.1 Előadás | Didaktikai módszerek | Megjegyzések |
|--|----------------------|--------------|
| 1. Bevezetés (tematika, könyvészet, követelmények) | Előadás | |
| 2. A régészeti episztemológia | Előadás | |
| 3. A régészeti gondolkodás és gyakorlat története az ókortól napjainkig | Előadás | |
| 4. A régészet tárgya: alapfogalmak, források, módszerek | Előadás | |
| 5. A lelőhelybeazonosítás és az előzetes terepmunka | Előadás | |
| 6. A régészeti terepkutatás: tervásatás, próba és mentő régészeti feltárás, adatrögzítés, ásatási dokumentáció | Előadás | |
| 7. A leletfeldolgozás, konzerválás, restaurálás, rekonstrukció | Előadás | |
| 8. A relatív keltezés: rétegtan, tipokronológia, | Előadás | |

| | | |
|---|---------|--|
| szeriáció | | |
| 9. Az abszolút keltezés: naptárak és királylisták, keresztadatálás, dendrokronológia, radiokarbon (szénizotóp), termoluminiszcencia | Előadás | |
| 10. A régészet háttértudományai I: környezetrégészet, településrégészet, háztartásrégészet, temetőrégészet | Előadás | |
| 11. A régészet háttértudományai II: archeometria, archeozoológia, biológiai antropológia | Előadás | |
| 12. A régészeti értelmezés lehetőségei | Előadás | |
| 13. A régészeti és műemlékvédelmi jogszabály | Előadás | |
| 14. Ásatáslátogatás | Előadás | |

Könyvészet

- Bartos-Elekes Zs., Bevezetés a térképészetbe egyetemi hallgatóknak, Kolozsvár 2007.
- Bartosiewicz L., Régenvolt háziállatok. Bevezetés a régészeti állattanba, Budapest 2006.
- Bârză, Ligia: *Arheologie generală*. București, 1991
- Cârciumar, Marin: *Peleoetno-botanica*. Iași, 1996
- Ciută, Marius-Mihai: *Metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie. Note de curs*. Alba Iulia, 2003
- Detrekői Ákos–Szabó György: *Bevezetés a térinformatikába*. Budapest, 1995
- Gyenis Gy., Hajdu T., Emberré válás. Az ember biológiai és kulturális evolúciója, Budapest 2017.
- Kiszely István: *Sírok, csontok, emberek*. Budapest, 1976
- László A., *Introducere în arheologie*, Iași 2006.
- László A., *Keltezés a régészetben. A radiokarbon kormeghatározás*, Kolozsvár 2008.
- Luca, Sabin Adrian: *Arheologie generală. Note de curs*. I. Alba Iulia, 1999
- Molnár Zs., *A kőkortól a bronzkorig. Az ősrégészeti kutatás elméleti alapjai*, Kolozsvár 2014.
- Müller R. (főszerk.), *Régészeti kézikönyv*, Budapest 2011.
- Răchet, Guy: *Universul arheologiei*, I-II. București, 1977
- Renfrew, C., *A civilizáció előtt. A radiokarbon-forradalom és Európa őstörténete*, Budapest 1995.
- Renfrew, C., Bahn, P., *Régészet. Elmélet, módszer, gyakorlat*, Budapest 2005.
- Selmeczi László: *Régészeti alapismeretek néprajz szakos egyetemi hallgatók számára*. Debrecen, 1993
- Udrescu, Mircea–Bejenaru, Luminița–Hrișcu, Carmen: *Introducere în arheozoologie*. Iași, 1999
- Unger J., *Bevezetés a térképészetbe*, Szeged 2004.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Régészet tevékenység szakintézményekben, erre szakosodott munkaterületeken,
- Kulturális örökségvédelem, turizmus

10. Értékelés

| | | | |
|--------------------|-----------------------------|---------------------------|-----------------------------|
| Tevékenység típusa | 10.1 Értékelési kritériumok | 10.2 Értékelési módszerek | 10.3 Aránya a végső jegyben |
|--------------------|-----------------------------|---------------------------|-----------------------------|

| | | | |
|--|---|--|------|
| 10.4 Előadás | Az előadás anyagának és a könyvészetnek az ismerete | Vizsga Írásbeli vizsga a kurzusanyagból és a kötelező könyvészetből | 100% |
| | | | |
| 10.5 Szeminárium / Labor | | | |
| | | | |
| 10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei | | | |
| <ul style="list-style-type: none"> • Minimum az ötös osztályzat elérése • a kötelező jellegű irodalom ismerete | | | |

Kitöltés dátuma

2020.03.29

Előadás felelőse

Dr. Petruț Dávid egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020.03.31

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert-Miklós egyetemi docens